V. b. b.

KOROŠKI SLOVENEC

Naroča se pod naslovom „Koroški Slovenec“, Wien V., Margaretenplatz 7
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Zinkovský Josip, Wien V., Margaretenplatz 7.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo
Stane četrtletno: K 8000·—
Za Jugoslavijo četrtletno: 25 Din.
Posamezna številka 800 kron

Leto IV. Dunaj, 5. marca 1924. Št. 10.

Velikovški okrajni glavar.

Pred vojno je že nekdo nadel Koroški lepi priimek, da je tu „turški vilajet“. Imeli smo v Avstriji postave, a na Koroškem se je godilo vselej le, kar je naročeval nemški Volksrat; kakor je naročeval le-ta Volksrat so sodili sodniki in odločevali okrajni glavarji. In če se kedo le ni hotel ukloniti vsenemški sodrgi, spravil so ga izlepa ali izgrda naprej.

Mislili smo, da bo katastrofa, ki je prišla nad Avstrijo ne toliko vsled vojne, kakor vsled narodne divje nestrpnosti naših od pruskega sistema zastruplienih uradnikov, da bo stradanje in pomanjkanje spametovalo te ljudi, ali jih ni, in kakor svojčas še naprej plešejo okoli svojega nezlatega malika kakor židje okoli zlatega iunca.

Že pred vojno so bile razmere v Velikovcu najslabše, vsled razbrzdanosti tamošnje vsenemške družbe. Zdaj živimo v novi državi, a stari ljudje še žive in se še niso spokorili. Priča temu nov odlok velikovškega okrajnega glavarja, ki se tam doli vede, kakor da je vsaj škofovi namestnik ter proglaša župnike in župne urade kot pisarne okrajnega glavarstva ter jim daje naročila, kakor jih okrajni glavar ne daje niti svojemu uradnemu slugi. Le to nastopanje moramo kar z največjim ogorčenjem odklanjati. Okrajni glavar nima župnim uradom nič ukazovati; politični uradi župnim uradom niso nikdar ukazovali in jim ne bojo. Kot cerkvene oblasti poznamo in pripoznamo le knezoškofijski krški ordinariat, ne pa deželno vlado, in ordinarijatu podrejene župne urade. Nikdar ni bilo „cesarko kralievskih“ župnikov in zdaj jih ni, ki bi bili „nemško avstrijski republikanski“ župniki. Naj okrajno glavarstvo dobro opravlja svoje politične posle, župne urade naj pusti pri miru! Nikdar še ni kak glavar plačeval tiskovin župnih uradov, nikdar ni država plačevala kurjavo za župne uradne prostore, vse se plačuje iz cerkvene blagajne, ker so te stvari, hvala Bogu, cerkvene, ne pa politične. In zdaj kar naj bojo naši slovenski duhovniki odvisni od kakega okrajnega glavarja in njegovih svetih in nesvetih svetovalcev!

Najnovejše velikovško junaštvo pa takole izgleda: Župnemu uradu na Rudi se očita, da je nekemu krstnemu listu pridal dvojezičen pečat, da je potem pridal dvojezičen pečat tudi dostavku, ki izpričuje, da se je otrok legitimiral; in ljudje so se menda pritoževali, da se župnik na listinah za zasebnike poslužuje dvojezičnega pečata! Potem okrajni glavar ukazuje, da se za župni urad sme rabiti samo nemško ime, da mora biti pečat samo nemški, tiskovine samo nemške, kuverti samo nemški, marke, s katerimi se kuverta zalepi, samo nemške, uradni napisi samo nemški. Dopisovanje z občinami mora biti samo nemško, dopisovanje z zasebnimi samo nemško. Krajevna imena se smejo pisati samo nemško, krstna imena smejo se pisati samo nemško, družinska imena naj se pišejo po koroško, to je „koroschko“, kar se je prej pisalo v matrikah slovenski, se sme zdaj izpisavati samo nemško in ne sme se pristavljati opazka, da je prevod. V krstnih in drugih matričnih knjigah se mora vse kar je slovenskega prelepiti in nemški prepisati. Kdorkoli se pregreši zoper te nove zapovedi velikovškega glavarja, se bo kaznoval po odloku od 20. apr. 1854!!

Iz tega odloka okrajnega glavarja se pač vidi, da je nehal ponekod ves red. Uradništvo še vedno ne ve, da je njegova dolžnost ljudstvu služiti, ne pa ljudi nadlegovati s svojimi ukazi. Proti drugim se te oblasti ne upajo ne kihniti, poiskali so si tedaj ubogega slovenskega duhovnika, ki je tu v takem položaju, da se ne upa nihče braniti ga. Smešno na ti stvari je le, da je slavni ta odlok dobil župnik na Rudi, ki je N e m e c po rodu, ki se je naučil slovenskega jezika in ki ve, da so njegovi župljani Slovenci. Vpričo takšnih dogodkov je treba, da se naši ljudje tem tesneje oklepajo svojih duhovnikov. Treba bo, da se zglasi vse politično društvo, treba bo pa tudi, da bodo pozorni naši rojaki onstran meje. Tam so Nemci, kakor smo tu Slovenci, naj se tam poslužuje Slovenec represalij, ako nas tu vsenemško uradništvo ne pusti pri miru.

Občni zbor Slov. kršč.-soc. zveze za Koroško.

Pri zelo dobri udeležbi se je dne 21. svečana t. l. vršil v Celovcu v Mohorjevi hiši redni občni zbor „Slov. kršč.-socijalne zveze za Koroško“.

Po otvoritvi in pozdravu g. predsednika Koširja je g. župnik Vauti govoril o naših društvenih odrih. Govor, ki je bil jako temeljit in zanimiv, bo v celoti objavljen v „Kor. Slovencu“.

V nato sledeči debati se je izrekla želja, da bi se dobre nemške igre prevele v slovenščino. Pri igrah z mešanimi vlogami naj društva pazijo, da se ne zgodi ničesar, kar bi utegnilo ugledu društva škodovati. Društva naj imajo vsaka svoj gledališki oder, ker je vedno izposojevanje odru le v kvar. Predlaga se tudi da bi S. K. S. Z. založila dobre igre.

G. predsednik poda nato poročilo o delovanju Zveze, okrožij in društev.

PODLISTEK

R. J. Podjunski:

Ob praznovanju devetstoletnice smrti blažene Liharde v Kamenu. († 5. II. 1024.)

(Dalje.)

Krasno zimsko vreme v nedeljo dne 3./II. 1924 je privabilo v Kamen veliko množico ljudi iz vseh krajev Podjunske doline; da celo iz Medgorij, Radiš itd. so prišli pobožni romarji častit bl. Lihardo. Cerkev je bila nabito polna in veliko ljudi je še moralo ostati zunaj, ker v cerkvi ni bilo več prostora. Pridigar je po zgodovinskih podatkih podal obširno sliko o življenju bl. Liharde, kakor tudi o njeni, nekdanji veliki ustanovi za uboge in sirote.

Zgodovina nam samo toliko pove, da je v 10. stoletju v Podjunski dolini imela grofica Liharda (Hildegardis) velika posestva, tako tudi v Kamenu. Njen mož je bil grof Pavl Albuin, posestnik gradu „Prosnica“ na vrhu Škarbina, ki se odpira proti Dravi pri Aninem (gališkem) mostu. V svoji nagli jezi in ljubosumnosti se je nekdaj Albuin hudo pregrešil proti svoji ženi Lihardi. V velikem razburjenju potisne njo in njeno strežnico skoz grajsko okno dol v globoki prepad; toda čudežno sta obe ostali pri življenju. Ta dogodek je Albuina docela predrugačil. Spoznal je svojo hudobijo in veliko pregreho, ter prosil svojo jeno za odpušanje. Da bi se spokoril in dobil odvezo za svojo pregreho, gre na daljno pot obiskat svete kraje in mesta kakor Jeruzalem, Sant Jago di Compostella na Španskem tudi v Rim, kjer je od papeža samega dobil odvezo. Po svoji srečni in spokorni vrnitvi je v zahvalo pustil zidati župnijsko cerkev v Mohličah, kjer je tudi pokopan in so se ostanki še do danes ohranili.

Žena Liharda po moževi vrnitvi ni več hotela živeti na gradu Prosnica, temveč se je preselila na grad v Kamen. Tukaj je potem postavila cerkev v č. sv. Lorencu, zidala hišo usmiljenja za uboge in sirote ter ustanovila veliko ubožno ustanovo. V ubožni hiši je sama s svojo strežnico stregla ubogim in bornim in tukaj v izpolnjevanju del usmiljenja in dobrohotnosti živela do svoje blažene smrti dne 5. febr. l. 1024.

Cerkev v Kamenu mora tudi vsako leto na dan 25. januarja, t. j. praznik spreobrnjenja sv. apostola Pavla darovati cerkvi v Mohličah lepo voščeno svečo, ki se prižge vsako nedeljo ob grobu Pavla Albuina, tako namreč je poskrbela bl. Liharda sama za svojega moža.

Nekdaj je stal na grobu Albuina v cerkvi v Mohličah krasen, svetovnoznan nagrobni spomenik, ki nima svoje vrste po celi Evropi ter je neprecenljive umetniške vrednosti.

Spomenik ima podobo male gotiške cerkvice, je lepo poslikan ter čudovito fino in umetniško izrezljan; vse to baje ročno, 15letno delo nekega pobožnega meniha iz Šentpavelskega samostana, ki je imel tedaj tudi v Mohličah svojo hišo. Na dunajski razstavi l. 1878. je bil ta umotvor tudi razstavljen ter od vseh občudovan. Pozneje ga je pa vlada zagrabila, odkupila ter z vojaško asistenco pustila prepeljati na Dunaj, kjer se še danes vidi v dvornem muzeju, kamor prihaja veliko tujcev umotvor občudovat.

Iz Lihardinega zakona je bilo 5 otrok. Že prej omenjeni Albuin, bi je postal l. 975 škof v Briksenu na Tirolskem, edini, tudi od cerkvene oblasti pripoznani koroški svetnik, hči Liharda je šla v samostan in še 3 otroci, Hartvig, Aripo in Gepo.

Še pri življenju je bila bl. Liharda od vseh strani čaščena, posebno radi njene svetosti in usmiljenega srca. Ni čuda, da so že tedaj trumoma prihajali ljudje v Kamen, posebno še siromaki in ubogi. Cerkev v Kamenu je postajala vedno bolj in bolj znamenita ter poznana.

Koroški zgodovinar Ankershofen se je tudi obširno bavil z življenjem bl. Liharde, ter nam zatrjuje celo v svoji knjigi: „Handbuch der Geschichte Kärntens“, II. B., 3. Heft, p. 424, da je mogoče, da je bila bl. Liharda slovenskega pokolenja, ker je bila tukaj v Podjunski dolini doma ter imela tudi svoja posestva, dočim pravi nadalje, je bil grof Albuin gotovo iz Bavarskega domu. Če je tedaj to naziranje resnično, bi bila bl. Liharda prva slovenska koroška svetnica iz naše najožje Podjunske doline.

(Dalje sledi.)

Zveza je storila v tem poslovnem letu za napredek naših društev vse, kar je bilo v njenih močeh. Priredila je dva dvadnevna izobraževalna tečaja, in sicer v Št. Jakobu in Št. Janžu v Rožu, ki sta oba uspela v popolno zadovoljnost. Poslala je društvom 21krat govornike na shode in sestanke. Posebno zahvalo in priznanje zaslužijo gg. visokošolci in bogoslovci, ki so se ji stavili kot društveni govorniki v počitnicah na razpolago. Osmerim društvom je Zveza preskrbela knjige in jih ima tudi še za druga društva nekaj na razpolago. Odborovih sej je bilo pet. Ovirale so Zvezino delovanje v minulem letu priprave na volitve; zadržuje pa njeno delo tudi dejstvo, da še sedaj nimamo v centrali stalno nameščenega tajnika, kojega ni mogoče dobiti od nikoder.

Da bi se društveno delo poglobilo in se Zveza razbremenila, so se to leto ustanovila prosvetna okrožja, in sicer za spodnjo Podjuno v Pliberku, za zgornjo v Dobrli vasi ter za spodnji Rož v Št. Janžu. Za zgornji Rož in za Zilo se to dosedaj žalibog ni posrečilo. Razmahniti svojega dela pa še nobeno okrožje ni moglo prav.

Namen okrožij bi bil, da se društva med seboj podpirajo pri prireditvah, pri sestankih, da si izmenjavajo med seboj knjige, govornike, garderobo, kratkomalo, da si nudijo bratsko pomoč.

Posamezna društva so razvijala v preteklem letu dokaj živahno delovanje. Delovalo je kakih 35 društev; posebno so se odlikovala društva v Bilčovsu, Selah, Globasnici, Št. Jakobu, Št. Janžu, Šmihelu, Pliberku in Vogrčah. Želeti bi bilo le še več sestankov. Nanovo so se ustanovila društva v Podljubelju in Slov. Plajberku.

Ob razgovoru, ki je sledil predsednikovemu poročilu, se je nasvetovalo, da bi si društva izmenjavala med seboj tudi govore za sestanke. Želeti bi tudi bilo, da bi društva pri svojih sestankih posvečala verskim vprašanjem večjo pozornost. Naj nam služijo v tem oziru za vzgled katoliška prosvetna društva v Nemčiji, ki goje kaj pridno verska (apologetična) predavanja. G. Poljanec predlaga izmenjavo knjig med posameznimi društvi.

Blagajniško poročilo č. g. Starca se vzame z zadovoljstvom na znanje. Določi se, da imajo društva, kakor doslej tako še naprej, odstopiti Zvezi 30 odstotkov skupne članarine ter 5 odstotkov čistega dobička vsake igre.

Pri volitvi novega odbora je bil izvoljen za predsednika župnik Iv. Sekol, za podpredsednika g. J. Rudl, za tajnico Marija Linhard, za tajn. namestnika g. dr. Fr. Zeichen, za blagajnika g. M. Kuhler, g. Josip Miklavčič in gospodična Marija Štih pa za ostala odbornika.

Da bi bil ta občni zbor naše S. K. S. Z. nov korak naprej v delu za prospeh naše katoliške slovenske prosvete, na to delajmo neumorno vsi, v to strmimo vsi vse svoje moči! Kajti le v pravi prosveti in resnični izobrazbi je naša rešitev.

Naše slavne šole.

Pred tednom se je poročalo po listih o kmetijskih napredovalnih šolah. 72 se jih je v deželi otvorilo, in sicer v Beljaku 20, v Špitalu 19, v Št. Vidu 12, v Celovški okolici 8, v Šmohoru 7, v Velikovcu 3, v Volšperku 3. Napredovalnega pouka nujno potrebujemo, sicer bomo zmirom bolj zaostajali in ne pridemo nikoli iz svoje revščine. Potrebujemo teh šol še posebno iz tega razloga, ker mora mladina v letih neumne mladosti priti pod nadzorstvo. Ko nemški časopisi poročajo o tem napredovalnem pouku, dostavljajo: „Dobri ljudskošolski pouk je pa neobhodni predpogoj za uspešno nadaljno poučevanje. Če naj še le napredovalna šola uči mladino branja in pisanja, potem ta pouk svojega namena ne more doseči. Zato po pravici zahtevamo, da se v ljudski šoli poučuje solidno in jedrnato, in da se tam opušča vsako igračkanje in naj se tu ne trati časa.“

Živimo v splošni preuredbi šolskega pouka. Po novem načinu poučevanja se otrokom ni treba več učiti kaj na pamet, ni treba delati kakšnih nalog. V šoli se otrok lahko zglasi, kedar se mu zdi in dopade, in učitelj naj ne nastopa kot gospod, marveč le kakor tovariš, kedar se otroci medseboj igrajo. Par let učitelji že tako delajo in posledica je, da šolarji ljudskih šol niso več zmožni, vstopiti v srednje šole, ker ne znajo ne brati, ne računati, ne znajo pravopisa in uka sploh niso vajeni. Zdaj prihajajo pritožbe starih razsodnih učiteljev, ki poučujejo v napredovalnih šolah, da mladina ne zna ničesar! V deželnem kulturnem svetu je sedanji deželni glavar Šumy odločno zahteval: „Šola nas stane 40 milijard na leto, zato tirjamo, da se v šoli resno poučuje!“

Ako tožijo Nemci, kaj naj pa rečemo mi, in kako naj mi obsodimo šolsko norčijo, ki našo mladino poučuje vrhu vseh drugih neumnosti še v tujem nemškem jeziku. Tudi mi potrebujemo napredovalnih šol, zato tudi mi tirjamo, naj se poučuje brez nemškutarskega igračkanja, tudi mi plačujemo za šole in imamo pravico, da bo pouk soliden in resen.

Ne pozabite . . .

Do 15. marca predložiti kandidatne liste.

Do 18. marca pregledati volilne imenike in vložiti reklamacije. Vsi upravičeni volilci naše stranke se morajo vpisati, vsi neupravičeni drugih strank izbrisati.

Do 29. marca prijaviti za vsak volilni lokal 2 priči.

Do 1. aprila predložiti dopolnilne in spremenjevalne predloge k volilnim predlogom.

6. aprila oddati glasovnico za Koroško slovensko stranko.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Bančni štrajk še vedno ni končan, čeravno se vlada pridno pogaja z bankami in nameščenci. Ako bo trajal še nekaj časa, bo zadel našo industrijo hud udarec, ker se otvori 9. t. m. na Dunaju spomladi velesejem. Celo demonstracije so stavkajoči priredili. Z novimi zahtevami so prišli tudi državni nameščenci: v treh mesecih se je dvignil indeks za 7 odstotkov, tedaj je treba plače za toliko odstotkov zvišati. — Te dni se je vršila tudi anketa o zavarovanju otrok, brez uspeha. Predlagalo se je, naj se ustvari poseben fond, v katerega bi vplačevali delojemalci in delodajalci po 3%. Iz tega fonda bi se dajale oženjenim delavcem in nameščencem, ki imajo otroke, višje plače. — Po dosedanjih izkušnjah bo naš državni proračun koncem 1924 izenačen. Ker država še ni porabila vsega mednarodnega posojila, se dela na to, da se stvori nov sanacijski načrt, po katerem bi smela država prosto uporabiti ostanek posojila v investicijske svrhe. Zato je dr. Zimmermann za nekoliko dni odpotoval.

Položaj v Jugoslaviji še vedno ni razjasnjen. Opozicijonalni blok je menda že gotov, samo dogovor imajo odobriti še posamezne stranke, kar se zgodi še ta teden. Radičevci pojdejo v skupščino, da pomagajo vreči vlado. Pašič je v velikih skrbeh; hotel je razpustiti skupščino, a kralj tega ni dovolil. — Proračun je bil v načelni debati sprejet; sedaj se vrši podrobna razprava. — Jugoslaviji pripadajoči deli reškega ozemlja so že prevzeti, tudi promet z Reko je zopet otvorjen. Trgovska pogajanja počasi napredujejo, ker stavlja ital. delegacija nesramne zahteve. Ozemlje bo delila žična ograja z malimi odprtinami, da bo promet lažje nadzirati. — Z Nemčijo je prišlo glede ustavljenih repar. dobav do sporazuma. — Mnogo se govori o bolgarskih pripravah za napad v Macedonijo. Jugoslavija se bo v slučaju napada znala braniti; če bo treba, prestopi mejo in zasede celo Sofijo. Pa ne bo tako hudo kakor se trenotno piše, ker se Bolgarska resno prizadeva, živeti s sosedi v miru.

Na Madžarsko je odpotovala finančna komisija. Zapreke so odstranjene, vendar bo še dolgo trajalo, predno se načrt gospodarske obnove izvede. Gen. komisar Harding je odpotoval iz Amerike. — Madžarska bo priznala Rusijo.

Grška. Večina skupščine je za ljudsko glasovanje, ki se vrši v maju. Opozicija je zapustila zbornico, ker večina ni sprejela njenega predloga o takojšnji odstavitvi dinastije. Vojaški krogi so nastopili sedaj tudi proti Venizelosu in bodo stavili ultimat. Venizelos je zopet okreval ter stopi najbrž zopet v vlado, da bo lažje jamčil s svojo osebo za svobodno izvedbo plebiscita. Tudi francoska vlada se zavzema za plebiscit.

V Nemčiji je začasno osredotočeno vse zanimanje na Hitlerjev proces, ki se vrši v Monakovem. Ponesrečeni Hitlerjev puč, ki je hotel vreči centralno vlado, nam je še v spominu. Zaslišani so bili general Ludendorff, Lossow in mnogo drugih oseb, nazadnje pride še general. komisar za Bavarsko v. Kahr. Proces nam bo podal jasno sliko o nacionalističnem taboru. — Angleška se zavzema za vojaško kontrolo. — Rajhstag stoji pred razpustom. Z volilnimi pripravami se je že pričelo. Sodi se, da bodo socijalisti nazadovali. — Separatistična vlada v Pfalci je končno razpuščena. Pri razpustu so dobili oženjeni po 275 in neoženjeni po 200 frankov odškodnine iz francoskih rok.

Angorska narodna skupščina je sklenila odstavitev kalifa in odpravo kalifata. Kalif in princi so pod policijskim nadzorstvom, da ne odnesejo dragocenosti. Pričakovati imamo tedaj osamosvojitev. Turčija kupuje tanke, letala, topove in avtomobile v Italiji in drugih zapadnih evropskih državah.

Belgijska vlada je odstopila, ker zbornica ni sprejela gospodarskega dogovora s Francijo. Delavska vlada je na vidiku.

Angleška vlada je predložila zbornici predlog, po katerem se uvede namesto smrtne kazni doživljenska ječa. Izjemo bi tvorili samo dvojni umori. Kazni za zlorabo otrok, kupčijo z deklicami in oskrunjenje mladoletnih naj se poostre. — Delavska stranka je za podržavljenje bank. — Zbornica je sprejela predlog, da imajo vse žene od 21. leta dalje volilno pravico v samoupravna zastopstva. — Poslej voli vsaka žena, ki je dopolnila 21. leto, pod enakimi pogoji kakor moški. Dosedanji volilni zakon je žensko volilno pravico zelo omejeval in so smele voliti le ženske, stare nad 30 let. Ženske bodo poslej tvorile na Angleškem znatno močnejši del volilcev (12,400.000 proti 10 milijonom 500 tisoč).

Razorožitev na morju. Na rimski konferenci, ki razpravlja o razorožitvenem predlogu Društva narodov, je nastal spor glede razoroževanja na morju. Društvo narodov je predlagalo, da sme imeti vsaka država samo toliko vojnih ladij, kolikor jih je imela leta 1921. Edino Chile in Braziliji bi se dovolilo povečati svojo floto. — Temu predlogu sta se uprli Rusija in Španija, zlasti prva, ki bi smela imeti po tem predlogu samo 100 tisoč ton brodovja, zahteva pa kot minimum 400 tisoč. Radi tega spora bo konferenca preložena.

DOMAČE NOVICE

„Obrambno“ delo nemškega Schulvereina na Koroškem. Pred nedavnim se je vršila glavna skupščina nemškega Schulvereina v Lincu. Na tem zborovanju je poročal predsednik dr. Gross, da je nemška obrambna misel zelo napredovala, zlasti pa prodrla tudi med katoliško duhovščino. Pripravlja se tesnejša združitev vseh obrambnih organizacij. Dohodkov je imel Schulverein l. 1923 262 milijonov, izdatkov 160 milijonov kron. Za Koroško je izdal Schulverein večji del svojih dohodkov. Kajti za šolsko stavbo na Ljubelju je porabil 87 milijonov, dočim bo stala šulvereinska šola v Podroščici nič manj kakor 800 milijonov kron. Poleg teh šol namerava Schulverein zidati še sedem šolskih stavb in sicer 5 na Koroškem in dve na Štajerskem. Tako delujejo Nemci sistematično in z velikimi denarnimi žrtvami popolnoma nemoteno za ponemčevanje koroških Slovencev. Kje pa so naši branitelji?

Štebenj. (Enakopravnost!?) G. župnik Ant. Kaplan je dobil dne 25. januarja t. l. od okrajnega glavarstva Velikovec odlok štev. 117 z dne 17./I., ki se glasi: Mit den in Rechtskraft erwachsenen Straferkenntnissen d. B. H. V.

vom 15./VI. 1923, Nr. 109 und 31./VIII. 1923, Nr. 356, wurden Sie wegen Nichtbeachtung der von dem genannten B. H. erlassenen Verbotes in Angelegenheit der Matrikenführung zu einer Geldstrafe von je 400.000 Kronen verurteilt. Da Sie trotz zweimaliger Aufforderung bisher nur 400.000 K erlegt haben, werden Sie in Kenntnis gesetzt, dass der noch ausstehende Betrag à 400.000 K Ihnen von Ihren am 1./II. l. J. fälligen Kongruabezügen in Abzug gebracht wird. — Von der Landesreg. m. B. V. Schumy.

Štebenj v Podjuni. (Druga cvetka.) Dne 18. febr. je sprejel g. župnik iz Velikovca kvartalne tabele za 4. kvartal lanskega leta za faro Kazaze, na katerih se je podpisal z: Župnik X. Y. Na aktu štev. 3002, ki je prišel nazaj, je bila beseda „župnik" z rdečim svinčnikom prečrtana in dostavljeno: Dem hochw. Pfarramte Edling zur gefl. Beisetzung der deutschen Bezeichnung des Ämterführers. Der Amtsleiter: Friedl. Ali je kaj takega mogoče še kje drugje razen v koroškem vilajetu, naj presodi vsak sam. Je še vedno preveč uradnikov, ki izmozgavajo naše žepe.

Iz Zgornjega Roža. (Nekaj o davkih.) To je lakota — pri davčni oblasti. Ob novem letu smo morali ji nanositi v stotisočakih in celo v milijonih, da je preživela trdo zimo. Z jedjo pa šele pride apetit, pravijo. Tako se je v več slučajih zgodilo, da je posestnikom poslala v zelenih kuvertih opomin, da njena lakota še ni potolažena. Celo davčni uradnik je hodil pri ljudeh ter jih strašil s strašnimi številkami. Da ni pozabil pogledati v hlev, kjer je štel živino, je razumljivo. Bilo je dobro, da so posestniki imeli shranjena potrdila o plačanih davkih. Tako je morala davčna oblast se v svojem prevelikem apetitu udati — postu. Zato bo treba vsakemu, ki hrani lačno državo s svojimi davki, dobro shraniti potrdila, s katerimi se lahko vselej izkaže.

Sinča vas. Dne 14. februarja je prijelo orožništvo mladega velikega moža iz Pliberka, ki se je izdajal za iztirjevalca davkov davčne oblasti v Velikovcu. Neko kajžarico je na ta način opeharil za 80.000 K in ji ostavil nečitljivo potrdilo in položnico. Menda se mu je to dobičkanosno iztirjevanje na več krajih posrečilo. Sedaj je ričet v mrzlih dobrolskih zaporih. Stranke, ki so bile na ta način oškodovane, naj sporoče škodo okrajnemu sodišču v Dobrli vasi.

Št. Lipš pri Žoneku. Celovški detektivi so prijeli nekega J. H., ki je osumljen vloma v našo cerkev 6. febr. in ki je odnesel monštranco v vrednosti 14 milijonov kron. Predan je bil deželnemu sodišču.

Globasnica. (Tatvina.) Med 17.—20. februarjem je neznan tat vlomil v hišo pri pd. Šteklu ter odnesel ves denar v vrednosti 20,000.000 K. Tat je prišel pri oknu v sobo, kjer je bil shranjen denar. Lastnik denarja je bil tačas na obisku pri sestri v Ziljski dolini. Tatove pridno zasledujejo, a jih še vedno niso našli. Nalagajte denar v hranilnice, kjer je pred tatovi najbolj varen ter vam prinaša poleg tega še obresti!

Obirsko. Predor skozi Kozamurnikov hrib so po enem letu dela srečno prodrli. Obirski potok kmalu ne bo šumel več skozi romantično sotesko pod hribom. Napeljan bo skozi predor, odkoder bo padal na veliko električno centralo, katera bo gnala stroje pod Obirjem. Živahno bo postalo na tihem Obirskem. Bleiberška unija ima za izkopovanje svinca v Obirju velike načrte. — Na Obirju se je smrtno ponesrečil Viljem Lesnik, sin znanega celovškega trgovca Franca Lesnika.

Št. Jakob v Rožu. Za občinske volitve se je na sestanku zaupnikov postavila sledeča lista: Franc Majer, pd. Ibovnik na Bistrici, Tomaž Jurič, pd. Smolnik v Podgorjah, Štikar Jožef, pd. Štikar v Št. Petru, Kajžnik Jožef, pd. Strelc v Svatnah, Obilčnik Franc, pd. Lipe na Lešah, Kobentar Franc, pd. Vidman v Podgradu, Zwitter Zdravko v Podgradu, Fugar Janez, pd. Mikula na Hodnini, Janah Janez, pd. Janah na Reki, Janežič Tomaž, pd. Lucman v Podgorjah, Lederer Jožef, pd. Vrbnik v Podgradu, Božič Franc, pd. Megernjak v Kotu, Samonik Ferdo na Bistrici, Halekar Miha, pd. Kobentar v Srejah, Franc Izop, pd. Leben v Gorinčičah, Mečina Jožef, pd. Mečina v Veliki vasi, Kobenčič Anton, pd. Travnikar na Tešinji, Mikula Janez, pd. Frtin na Breznici. Imenovane krščanske, narodne domačine bomo volili 6. aprila v občinski odbor.

Slovenji Plajberk. (Razno.) Tako hudega in dolgotrajnega mraza pa Plajberžani že davno nismo imeli kakor letošnjo zimo. Čeravno je že marec, pa še vedno tičimo čez en meter v snegu. Morda je ravno to vzrok, da se nihče ne — ženi, razun Jurjevčevega Berteja, ki je vzel Urbančkovo Angelo. Bilo srečno! — Drugače pa nas mraz in sneg nič ne vžugata. Dne 24./II. smo se zopet zbrali k mesečnemu sestanku izobraževalnega društva „Vrtača" v prav lepem številu. — Še nekaj: prav čudno je to, da vsa Plajberška fara ne spravi skupaj enega mežnarja, ker je prejšnji odstopil. Je vendar čudno videti, ko si mora duhovnik sam streči pri sv. maši.

Sele. Vreme je letošnjo zimo za vožnjo zelo ugodno. Zato so vozniki lahko izvozili iz naših gozdov na tisoče in tisoče metrov lesa ven na Borovlje. Poleg domačih voznikov jih je bilo precej tudi iz boroveljske okolice in iz Roža. Nekateri izmed njih so pač preveč nalagali in tako mučili živino čez klance. — Spomladi bodo nadaljevali zgradbo nove ceste do Sel in bo do jeseni gotova. Tudi bodo preložili cesto v plazu med Bajtišami in Borovljami. — Ko bo cesta lepo speljana skozi, vabimo Rutarjevega Jurja, naj se pripelje z avtomobilom tudi k nam.

Lepen pri Železni Kapli. Na Lepenu je ob koncu pusta postalo živahno. Tri kmetije so dobile nove gospodinje: Mladi Knolič se je oženil, Knoličeva Kristina se je preselila k Avprehtu in Avprih si je izbral Rastovčnikovo Albino za ženo. Bog daj srečo!

Ravne pri Rožeku. (Še nekaj o čebelarjih.) Akoravno je zima s svojim mrazom pretila čebelam, so vendar pri nas dobro prezimile. Pa tudi svojo ljubezen so čebelarji dobro prezimili. Fugerjev Jozej zato ni hotel čakati do majnika, da bi poiskal nov dom, ampak je že 18. februarja izletel iz očetovskega doma, da si s svojo nevesto Lojziko Kropfič, pd. Strekarjevo ustanovi nov dom. Poslovilni večer na domu ter cerkvena kakor domača slovesnost je bila zavoljo petja zelo prijetna in prisrčna. Bog daj obema na novem domu veliko sreče!

Kotmara vas. (Poroka.) Dne 24. febr. nedeljo pop. se je tukajšnji gostilničar in trgovec gospod Simon Bleyer, pd. Ledrar, poročil z gospodično Fanijo Janach, šiviljo. Ker je ženin županov namestnik in ud požarne brambe, se je požarna bramba udeležila poroke v polnem številu in pevci so mu prav lepo zapeli. Bila je zelo poštena in vesela ženitev. Nekaj pa se je zgodilo, kar se ne zgodi povsod. Kradli so in sicer nevesto, „kotra" in „kotrco", in pri tem so bili zraven gospodje župan in žandarji, č. g. župnik pa so morali na ukradene reči paziti. Do sodnije pa ta reč vendar ne pride, ker so se lepo pobotali, seveda drugače kot pa pri sodniji, namreč tako, da so bili tatovi za njih trud in težko delo poplačani. Ker so bili tatovi zelo zmerni in nobel, niso zahtevali veliko, za nevesto en liter, za „kotrco" enega, za „kotrija' 'pa dva, ker je bila za kotrco gospa Adamova, ki je vse premalo gledala na „kotrija".

Jezersko. (Veselo in žalostno.) V torek 5. svečana se je tukaj poročil posestnik in gostilničar iz Možice, g. Rudolf Stopar z gdč. poštarico Marijo Muri. Poročal je bratranec ženina, č. g. Mente, župnik iz Kotmare vasi. Nevesta je pa sestrična č. g. župnika iz Gorenč. Bilo srečno! — 13. svečana smo imeli dva pogreba. Jožef Zajc, invalid, kateremu je vojna vzela roko, je na ledenem potu tako nesrečno padel, da je umrl, zapustivši ženo in tri nepreskrbljene otroke. Drugi je bil Matija Parte, ki je 21 let star podlegel jetiki. N. p. v m.!

Železna Kapla. Umrl je 24./II. znani svečar Karol Pacher. — Staro Kahovo mater, ki je skozi 50 let gospodinjila na posestvu v Ramšeniku, je Bog poklical k sebi. N. v. m. p.

Lobnik pri Železni Kapli. Po dolgotrajni bolezni so 22./II. zdihnili svojo blago dušo Holarjeva mati. Bili so jako dobra gospodinja in skrbna mati. Na svidenje v večnosti!

Kotmara vas. (Smrt.) Dne 18. febr. so nenadoma umrli Janez Štih, pd. Virtič na Ilovju, oče č. g. župnika Josipa Štih v Bilčovsu. Pogreb se je vršil dne 20. febr. ob ogromni udeležbi ljudstva vseh slojev. Pet č. g. duhovnikov je spremljalo krsto. Rajni Virtič so bili mož stare korenine, zelo spoštovani in nenavadno nadarjeni. Bili so dolgo let občinski svetovalec in cerkveni ključar. Da so bili značajen Slovenec, ni treba povdarjati, saj so bili kot tak internirani v Litzlhofu. Na grobu so v slovo govorili č. g. škofijski svetnik Andrej Truppe iz Celovca. Za rajnim Virtičem ne žaluje samo prizadeta družina, ampak tudi občina in župnija, ker smo zgubili moža, ki je s svojimi izrednimi duševnimi močmi služil vsem. Bodi mu Bog obilen plačnik. Virtičevi družini naše iskreno sožalje!

Poročilo bolnice Usmiljenih bratov v Št. Vidu ob Glini. Kot zdravniki so v preteklem letu delovali: vladni svetnik dr. Alojzij Widmann, vladni svetnik dr. Beno vitez Arlt, dr. Ludovik Deischmidt. Od 20. oktobra l. 1923 ima zavod domačega zdravnika dr. Josipa Kimeswengerja, ki v bolnici stanuje in ki je vsakčas na razpolago in ki tam tudi svojo zasebno prakso izvršuje. Z začetkom l. 1924 delujejo kot zdravniki: vladni svetnik dr. Alojzij Widmann kot konzilijarij, vladni svetnik dr. Beno vitez Arlt kot kirurg in domači zdravnik dr. J. Kimeswenger, ki deluje kot zdravnik za notranje bolezni in vodi ambulatorij za nepremožne in oskrbuje zdravljenje z Röntgenovimi žarki in s kremenjakovo lučjo. Število oskrbovanih bolnikov je znašalo 973, od teh je bilo ozdravljenih 596, zboljšanih 210, 27 je bilo neizpremenjenih, 51 jih je umrlo, za leto 1924 ostane 89 bolnikov. Število oskrbovanih dni je bilo 31.912. Po veri je bilo 855 katoličanov, 22 protestantov, 1 starokatolik, 1 izraelec. Po stanu je bilo 422 delavcev, 102 onemoglih vojakov, 83 obrtnikov in njihovih vajencev, 63 posestnikov in njihovih sinov, 62 otrok- učencev in dijakov, 47 dninarjev, 36 občinskih ubožcev in brezposelnih, 24 uradnikov (zaveznih in zasebnih), 23 trgovcev, 12 duhovnikov in profesorjev. Po rodni deželi je bilo: 785 iz Koroške, 38 iz Štajerske, 13 iz Nižje Avstrije, 4 iz Solnograda, 3 iz Tirolske, 3 iz Gradiške, 2 iz Gorenje Avstrije, 24 iz inozemstva. Operacij je bilo 104 izvršenih. V ambulatoriju se je v premnogih slučajih pomagalo z brezplačno oskrbo pri kožnih boleznih, pri nezgodah, pri izdiranju zobov, pri menjanju obvez in pri sličnih prilikah. Samostan Usmiljenih bratov se prav prisrčno zahvaljuje vsem blagim dobrotnikom, ki so omogočili, da se je toliko dobrega storilo v prid ubogim bolnikom. Zahvaljuje se zdravnikom bolnice za njihovo neumorno pridnost in požrtvovalno delovanje. Posebno se zahvaljuje visokim oblastvom za darove, katere so bolnici naklonili, prečastiti duhovščini za pripomoček in podporo, kakor tudi zdravnikom ožje in daljše okolice in vsem drugim darovalcem. Samostan se tudi v prihodnje nadeja, da ga bodo vsi krogi zvesto podpirali, da mu bode mogoče prinesti mnogim v njihovem trpljenju pomoč in tolažbo.

DRUŠTVENI VESTNIK

Št. Jakob v Rožu. Na občnem zboru „Izobraževalnega društva", ki je bil dobro obiskan in zelo živahen, je bil na novo izvoljen za predsednika Janko Lepušic iz Št. Janža. Kot govornika sta nastopila mladenič Peter Noč in mladenka Ivanka Pečnik. Sestanek je vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Sele. Zadnji občni zbor našega izobraževalnega društva nam je podal poročilo o delovanju v preteklem letu. Priredilo je društvo 5 gledaliških predstav, pri dveh drugih pa je sodelovalo. Ni pa še šlo dobro s sestanki. Dohodkov je imelo 918.000K in skoro ravno toliko stroškov, da je ostalo gotovine le 300 K. Najugodnejše poročilo je mogel podati knjižničar. Knjižnica je namreč narasla za 73 knjig in jih šteje sedaj 545. Izposodilo si je 112 bralcev 1351 knjig; povprečno si jih je torej izposodil vsak po 12. — V novoizvoljenem odboru so sami navdušeni in vneti fantje, zato se bo društvo letos gotovo živahneje gibalo, posebno ko dobi

lastno društveno sobo. — Dne 24. febr. je društvo za predpust priredilo dve veseloigri: „Ne vdajmo se!“ in „Vse naše“. Udeležba je bila velika, smeha dosti, pa tudi par koristnih naukov smo si iz iger zapomnili.

GOSPODARSKI VESTNIK

Stare vknjižene terjatve.

Ko je vrednost denarja padala naprej, se je nekaterim ljudem godila huda krivica. Ljudi se tolažimo le s tem, da se je nam vsem enako godilo, zgubili smo vsi, ki smo imeli gotovega denarja, vseeno, ali je ta bil doma ali v hranilnici. Le kdor si je kupil blago, ni izgubil. Ali dogajal se je često slučaj, da si je kdo kupil n. pr. hišo: lastnina se je prepisala, prejšnji lastnik pa je pustil kupnino ležati na posestvu, misleč, da je tako najbolj varno. Zdaj ima kupec posestvo, prejšnji lastnik pa je berač. Vpričo takih slučajev so le začeli premišljevati sodniki, ali je stvar pravilna ali ne? In najprej so slovanski sodniki v Varšavi razsodili, da to pravica ni! Krivično je v sebi, a tudi neopravičljivo po postavi, ki še velja in določuje, da mora biti avstrijska krona vredna gotovo količino zlata. Pred mescem je nemška vlada izdala naredbo, da se morajo vse stare vknjižbe plačevati z 15% zlate vrednosti. Nemčija hoče s tem vsaj nekoliko opomoči očividni krivici.

Zdaj je deželno sodišče na Dunaju krenilo tudi to pot. Nekdo je l. 1918 kupil hišo in je ostal prejšnjemu lastniku dolžen 70.000 kron. Stari lastnik tega denarja v sedanjem papirju ni hotel vzeti in je dolžnika tožil. Zastopnik dolžnika je pri pravdi naglašal, da se po postavi 1413. ABGB ne sme upniku kot plačilo vsiljevati kaj drugega, nego se dolguje in se je dogovorilo; zastopnik toženega upnika pa se je skliceval na vladno naredbo od dne 15. marca 1919, da se krona plačuje s krono. Sodišče je razsodilo, da se mora dolg plačati z zlato krono, ker poštenje v prometu zahteva, da prodajalec dobi vrednost, ki sta jo oba imela pri kupčiji v mislih. Vrhutega določujeta paragrafa 988. in 989. ABGB, da se mora v slučaju, ko se vrednost denarja spremeni, plačevati v vrednosti, ki jo je imel denar ob času kupčije.

Le-ta razsodba je velikega pomena za premnogo slučajev. Res se še ne ve, ali bo ta razsodba deželnega sodišča držala do zadnje inštance in mogoče, da drug sodnik drugače razsodi, ali vendar je razsodba migljaj za tiste, ki imajo še kaj vknjiženega denarja tirjati, naj teh terjatev ne sprejemajo v sedanjih kronah. Naj se čaka dočas, da bo vlada dala splošno naredbo, katere se bojo morala držati sodišča. V Nemčiji se je določilo, da mora dolžnik plačati 15%, nekaj sličnega se utegne določiti tudi pri nas. Konečno bi se priporočalo, da se združijo upniki, da skupno najamejo odvetnika in v skupnem nastopanju spravijo stvar do rešitve.

*

Odbitek dohodninskega davka. V seji finančnega odbora se je določil ob priliki razprave o dodatku k zakonu o osebnih davkih neobdačen dohodninski minimum na 1000 davčnih enot. Prva dohodninska stopnja obsega 1000 do 2500, druga do 4300, tretja do 6000, četrta do 8500 in peta do 12.000 davčnih enot. Nova lestvica velja od 1. marca za mesečne plače in od 27. februarja za tedenske plače in dnino. Odtegljaj za dnino od 36.144 do 90.335 K znaša 1 odstotek, do 155.366 K 2 odstotka. Odtegljaj od tedenske plače znaša od 253.690 do 634.087 K 1 odstotek, do 1,090.553 K 2 odstotka. Odbitek od mesečne plače od 1,099.360 do 2,747.710 kron znaša 1 odstotek, do 4,725.732 K 2 odstotka, do 6,593.864 K 3 odstotke, do 9,341.117 K 3,6 odstotka in 4 odstotke kar je čez.

Prispevek bolniškega zavarovanja kmetijskih delavcev zvišan. Vsled vedno rastočih izdatkov je dež. vlada s 27. januarjem zvišala prispevke. V sedmi plačilni razred — tedenski prispevek 1180 K — se uvrstijo vsi prehranjeni, duševno manjvredni in telesno pohabljeni delavci brez plače v gotovini; vsi prehranjeni mladostni delavci obojega spola od 14. do 18. leta. V enajsti plačilni razred — tedenski prispevek 4320 K — vsi prehranjeni navadni delavci obojega spola čez 18 let stari (dekle, hlapci, dninarji, dninarice, družinski člani delodajalca itd.). Vsi drugi prehranjeni delavci, katerih dnevni zaslužek ne presega 1680 K, se uvrste v sedmi plačilni razred. K zaslužku se prištevajo tudi doplačila vseh vrst, redni deleži dobička, nagrade in dobave, čevlji in perilo. Ta uvrstitev in povišanje prispevkov med našim kmečkim prebivalstvom gotovo ne bo izzvala navdušenja, pač pa nezadovoljstvo. Časi so slabi in ni izgleda, da postanejo v kratkem boljši. Kmet se bo moral pod težo teh ogromnih davčnih bremen polagoma zgruditi.

Uvoz, izvoz in prevoz plačilnih sredstev itd. v Avstriji. Avstrijsko zvezno ministrstvo za finance je izdalo sledeče predpise: Uvoz avstrijskih plačilnih sredstev (bankovcev, novcev, čekov, ki se glase na avstrijske krone, menic itd.), inozemskih plačilnih sredstev (bankovcev, novcev, čekov, menic itd. na inozemstvo), kakor tu- in inozemskih vrednostnih papirjev ne potrebuje nobenega dovoljenja. — Izvoz inozemskih bankovcev in čekov, menic itd. na inozemstvo je dopusten brez posebnega dovoljenja v neomejeni svoti, izvoz avstrijskih bankovcev pa v potniškem prometu do 4 milijonov kron in v malem obmejnem prometu do 200.000 kron za osebo. Avstrijski bankovci v zneskih nad 4 milijone kron, v obmejnem prometu nad 200.000 kron, dalje na avstrijske krone glaseči se čeki, menice itd. kakor tu- in inozemski vrednostni papirji potrebujejo za izvoz dovoljenja avstrijske narodne banke (bančni oddelek). Za izvoz tu- in inozemskega denarja in žlahtne kovine, dalje tuzemskega denarja in železa ali nežlahtnih kovin (tuzemski denar iz železa ali nežlahtnih kovin do skupnega zneska 2 kron je prost za izvoz) je potrebno posebno dovoljenje zveznega ministrstva financ. Potnikom, ki se hočejo mimogrede muditi v Avstriji,da vstopni carinski urad o plačilnih sredstvih, ki jih imajo s seboj in katerih izvoz potrebuje posebnega dovoljenja, potem o vrednostnih papirjih, v potnem listu potrdilo. Na podlagi tega je dovoljen v teku štirih tednov izvoz brez dovoljenja.

Pivovarstvo v Avstriji. Leta 1921—1923 je 161 tovaren izvarilo 3,371.000 hl piva, t. j. 331.000 hl več kakor v letu 1920—1921.

Borza. Dunaj, 3./III. Dolar 70.860, milijarda nemških mark 14,90, funt šterling 302.900, franc. frank 2925, lira 3040, dinar 883, švic. frank 12.210, 10.000 poljskih mark 72, češka krona 2032, ogrska 0,95 avstr. kron.

Curih, 3./III. Avstr. krona 0,008162, franc. frank 24,25, ogrska krona 0,0125, dinar 7,25 cent.

NAŠE KNJIGE

Dr. M. Opeka: Vstajenje duše. 25 govorov za prerod. Pod tem naslovom je izšla 8. knjižica cerkvenih govorov slovenskega Segnerija. S čudovito močjo amplifikacije in z jadrnato aplikacijo, ki vodi poslušalca oz. bralca do neizogibne alternative: „Izpremeniti moramo svoje življenje — ali pa svojo vero!“ poda v 1. delu („Misterij greha“) v 7 govorih najučinkovitejši nagib za vstajenje duše: uničujoče posledice greha. — V 2. delu („Nazaj k Očetu“) pokaže v dosledni zvezi s cerkvenim naukom o zakramentu sv. pokore in o odpustkih pa z živahnimi ilustracijami in s spretno uporabo ostalih homiletičnih pripomočkov izgubljenemu sinu pot do vstajenja duše. — V 3. delu („Na božjem Srcu“) vabi goreče in prisrčno, z originalnimi motivacijami, posebno moške in mladeniče k viru življenja, ohranjevalcu začasnega in poroku večnega vstajenja duše: k evharističnemu Bogu, k pogostemu, vsakdanjemu obhajilu. — Brez hiperbolike bi pač smeli obrniti besede, ki jih Opeka uvodoma namenja svojemu mojstru Segneriju tudi že na učenca samega: „...kolikor bolj bi cerkveni govornik premišljeval zglede moči in mojstrstva tega čudovitega umetnika božje besede, tem silneje bi znal s krščansko resnico tudi sam pretresati srca vernih.“ — Knjiga se dobi, kakor prejšnje Opekove knjižice, v založbi Prodajalne K. T. D. Ničman v Ljubljani. Obsega 220 str. in stane 28 din. brez poštnine. B.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Od 1. januarja do 1. novembra 1923 je umrlo v Berlinu 1050 oseb gladu. — 100-, 200- in 1000 kronski novci pridejo v promet v teku 2 mescev. — Brezposelna podpora se je na Koroškem od 15. do 23. januarja izplačevala 2505 osebam; stalež se je pomnožil za 23 oseb. — Življenske potrebščine so se na Francoskem od novembra podražile za 50 odstotkov. — V Rusiji bodo spomladi vpoklicali letnik 1902. — 80 zlatih kron na leto pride na vsako osebo za podpiranje nezaposlenih. Kako ogromne svote se porabijo za podpore. Egiptovska vlada je razglasila, da bo Tutankamenov grob otvorjen dne 1. marca za javnost, ki bi si ga hotela ogledati. — Proračun naših državnih železnic za l. 1924 izkazuje 81 milijard kron primanjkljaja. — Rusija bo priznala stare dolgove, ako ji angleške banke dovolijo kredit v znesku 30 do 40 milijonov funtov šterlingov. — Lansko leto se je iz naše države uvozilo za 548 milijonov zlatih kron več kot izvozilo, trgovska bilanca je bila torej za toliko milijonov pasivna.

Amerika namerava prepovedati tudi kajenje tobaka. Amerika, država napredka in ljudskega blagostanja, stopa z dobrim vzgledom naprej kar se tiče socijalnih in družabnih reform. Združene amerikanske države so strogo prepovedale proizvajanje in točenje alkoholnih pijač in nasprotniki te prepovedi niso mogli odpraviti kljub vsemu dokazovanju, da izgubi država na leto toliko in toliko milijonov na dohodkih. Z veliko vstrajnostjo pa so amerikanski puritanci (moralisti) sedaj na delu, da dosežejo tudi prepoved kajenja tobaka. Oni pravijo, da povzroča nikotin, to je strup, ki se nahaja v tobaku, ravnotako mnogo škode med prebivalstvom, kakor nekdaj alkohol. Predvsem, da se zelo množijo srčne bolezni, enako jetiki, kar je pripisovati nezmernemu kajenju. Amerikanski zdravniki pa so tudi mnenja, da je vzrok večine želodčnih bolezni kajenje. Zato pa zakonodaja v Ameriki zelo skrbi za varstvo mladine. Puritanci hočejo doseči, da naj bo mladini do dvajsetega leta strogo prepovedano kaditi. Kaznovan naj bi ne bil le prodajalec tobaka na mladoletne, marveč tudi mladoletni kadilec. Tako je Amerika, ki je odpravila zakonitim potom pijančevanje tudi na tem, da prepove kajenje mladoletnim. Ker pa se odraslim take prepovedi ne morejo naložiti, bodo skušali Amerikanci potom ženskih organizacij izpodriniti kajenje kot ne več skladno z družabnimi oblikami. — Kako pa stoji v tem oziru pri nas? Imamo sicer nekaj postav, ki pa so popolnoma nezadostne in niti teh se ne upošteva. Stroga prepoved žganjepitja in kajenja do 20. leta bi bila tudi za našo mladino zelo umestna in potrebna.

Vabilo
na
redni občni zbor

Posojilnice Marija na Zili r. z. z. n. zavezo, ki se vrši **dne 19. marca 1924 ob 3. uri popoldne v Mežnariji.**

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1923.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udležbi vabi
31 **odbor.**

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdajatelj in odgovorni urednik: Žinkovský Josip, typograf, Dunaj, X., Ettenreichgasse 9. — Tiska Lidova tiskarna Ant. Machát in družba, (za tisk odgovoren Jos. Žinkovský), Dunaj, V., Margaretenplatz 7.